

Onzichtbaar, maar vakkundig en inspirerend: eindelijk laat De Weideman van zich horen in een exclusief interview

'Hallo, ik ben De Weideman!'

Hij hecht aan anonimiteit en verschuilt zich telkens achter zijn boodschap voor meer weidevakkenschap. Slechts schoorvoetend stemde De Weideman in met een interview, voor het eerst in de drie jaar dat hij melkveehoudend Nederland van adviezen voorziet. Opnieuw met als doel: het in ere herstellen van het vakmanschap van weidegang en van gras als nationale trots.

tekst **Florus Pellikaan**

Hallo allemaal, beste melkveehouders. Ik zal mezelf even voorstellen. Ik ben De Weideman, dé vakman van Nederland op het gebied van weidegang voor de melkveehouderij.' Met die videoboodschap meldde De Weideman zich op 14 maart 2013 vanuit het niets voor het eerst bij melkveehoudend Nederland. Naar eigen zeggen werd de uitgebreide kennis en kunde van De Weidevakman nog maar nauwelijks benut. Bij Stichting Weidegang vond hij gehoor om zich via een videoboodschap onaangekondigd en onzichtbaar te melden tijdens de Vakweiden Innovatiedag in Zegveld.

Nadat de mysterieuze persoon de kijkers een paar eerste tips voor het slagen van weidegang aan de hand deed, sloot hij zijn toespraak af met de uitnodiging tot aanmelden voor zijn wekelijkse WeideVakmail. Drie jaar later staat het aantal ontvangers ervan op maar liefst ruim 3000 en is De Weideman uitgegroeid tot een grote inspirator op het gebied van weiden en grasteelt. Tijd voor een interview met De Weideman, maar dat kon alleen op een manier waarop hij zijn zo gewenste anonieme rol kon behouden op een geheime locatie in Nederland.

Waarom heeft u zich destijds gemeld?

'Ik voelde me geroepen om het pure vakmanschap van weiden weer onder de aandacht te brengen. Er was een gat in kennis over gras en weiden ontstaan en een serieuze plek voor deze onderwerpen in onderzoek ontbrak. Mijn handen jeuken om daar wat aan te doen.'

'Het laatste zetje gaf koning Willem-Alexander toen hij destijds zei geen Willem IV te willen heten omdat die naast Bertha 38 in de wei staat. De koning heeft dus blijkbaar volop associatie met koeien en de wei. Maar wat gras betreft heeft hij weinig uit te dragen in de rest van de wereld. Nederland is op dat gebied niet meer de gids van het verleden.'

Hoe is dat gat in kennis ontstaan?

'De afgelopen jaren draaide het in de bedrijfsontwikkeling steeds meer om ondernemerschap. Het vakmanschap verdween naar de achtergrond, graskennis is hierbij als eerste gesneuveld. Aan de input voor duizend kilo extra melk per koe kon veel meer verdiend worden door de periferie dan aan de input van duizend kilo extra droge stof gras, waardoor aandacht voor gras is blijven liggen.'

'Maar de marge voor de boer kan bij duizend kilo extra droge stof gras wel eens groter zijn en dat vind ik dus leuk. Maar daar is vakmanschap voor nodig en je

merkt, ook in andere ambachtelijke beroepen, dat daar de laatste tijd weer meer ruimte voor komt.'

Waarom bent u niet herkenbaar als brenger van deze boodschap?

'Ik ben ook een beetje verlegen, het gaat niet om mezelf, maar om het onderwerp. Anoniem ben ik op mijn best en daarom heb ik ook niet eerder een interview gegeven. Nou ja, ik ben een man, en ik heb ooit mijn laarzen eens laten zien, maar daar wil ik het bij houden. Daardoor kan ik ook onafhankelijk blijven. Ik noem geen product- en bedrijfsnamen en ik claim ook niet de wijsheid in pacht te hebben. Inspelend op de actualiteit, met wetenschappelijke onderbouwingen en een hoofdtip van de week, probeer ik de sector wekelijks via de WeideVakmail en maandelijks via een column in Melkveemagazine te prikkelen. Een kwinkslag of grap hoort er standaard bij, want vakmanschap is ook gewoon heel erg leuk.'

Wat is uw hoofdboodschap voor de veehouder?

'Mijn trotse kreet is: verras het gras voordat het jou verrast. De basis daarvoor is met je neus het gras in, daarom heb ik de Farmwalk geïntroduceerd. Focus als veehouder niet meer alleen op je koeien, maar ook op het gras. Niet alleen in de zomer is een ronde door het land van belang, maar het hele jaar. Als je geen Farm-

**'Weiden is geen
koeknuffelen, de koe moet
met honger de wei in'**

walk doet en het gras niet kent, kun je niks met de kengetallen. Om grip op grasgroei te krijgen moet je proactief zijn en iedere week in het land te vinden zijn om signalen op te merken. Bodemtemperatuur is bijvoorbeeld een perfecte voorspeler. Het is de aan- en uitknop van grasgroei. Een Farmwalk is dus ook echt wat anders dan een rondje maken.'

Kengetallen over grasmanagement, zijn die er dan?

'Dat is precies het probleem. De laatste grasgroei-curves dateren van dertig jaar geleden. Drie decennia lang zijn er geen cijfers verzameld van ons belangrijkste voedergewas. Dat is ook een reden waarom ik aandacht vraag voor gras. Van koeien hebben we tientallen kengetallen en van gras niet. En daarom ben ik nu erg

trots op de boeren die afgelopen jaar binnen het grasgroei meetnet data hebben verzameld over grasgroei. We hebben eindelijk weer cijfers. Maar dit moet de komende jaren verder worden uitgebreid, omdat niet in heel Nederland de grasgroei hetzelfde is. Ik zal me dus ook verder inspannen voor meer dataverzameling.'

Terug naar het gebrek aan graskennis, waaruit blijkt dat?

'Wanneer je tijdens een Farmwalk aan een veehouder vraagt of die koe een holstein of een jersey is, dan jaagt hij je het land uit. Maar vraag je of een grasspriet Engels raai of ruwbeemd of timothee of kweek is, dan weten velen het niet, terwijl dat verschil groter is dan dat tussen een holstein en jersey. In drie jaar tijd is er al veel gebeurd, maar het gemiddelde kennisniveau van de Nederlandse veehouder is nog net geen voldoende: een vijf zou ik zeggen.'

'De basis voor meer kennis is gewoon aandacht voor het gras en daarom sla ik zo op de trom. Wanneer veehouders meer aandacht aan gras geven, levert ze dat al snel vijftien procent meer opbrengst. Wanneer je vervolgens opbrengsten gaat meten en daar je management op afstemt, is er nog eens vijftien procent te winnen. Tel daar innovaties bij op en je zit dicht tegen een vijftig procent hogere grasopbrengst. Theoretisch is zelfs een productie van twintig ton droge stof per hectare mogelijk.'

Richt u zich alleen tot de melkveehouder?

'Zeker niet. Met het vragen van aandacht voor gras richt ik me ook op de onderzoeks- en advieswereld. Sterker nog, de gevestigde orde daarbinnen voelde mijn mening als een afrekening voor de afgelopen decennia. Ik constateerde alleen potentie en dan is er voor iedereen werk aan de winkel. Wanneer ik nu zie dat er in totaal al 1600 melkveehouders een Farmwalk hebben gedaan, begeleid door adviseurs, en dat er weer een onderzoeksprogramma voor grasteelt is, dan ben ik op iedereen trots.'

Waarom bent u pro weidegang?

'Weidegras direct omzetten in melk is gewoon heel efficiënt en weiden is daarvoor een manier van oogsten. Wanneer je naar graslandmanagement kijkt, is weiden ook nog eens een heel mooi instrument om een open zode te voorkomen, kweek te bestrijden en de duurzaamheid van de zode te bevorderen. Bovendien ken ik de sectorambitie van minstens 81 procent weidegang en daar verbind ik me graag aan. Natuurlijk draait het daarbij deels

om imago, maar is dat erg? Voedingsbedrijven met de grootste marges verkopen allemaal imago, denk aan Coca-Cola, Unilever en Heineken.'

'Als je op margemarkten wilt opereren, is imago gewoon de sleutel. Het positieve imago van Nederlandse zuivel in binnen- en buitenland geeft draagvlak voor wetgeving en marktwaarde voor zuivel. Wanneer ik in het buitenland kom, willen alle landen met het zuivelimago van Nederland ruilen, maar er is geen Nederlandse boer die met het imago van een ander land wil ruilen.'

Toch zijn er veehouders die weidegang en dierenwelzijn niet kunnen rijmen?

'Weidegang is ook geen koeknuffelen. Als je optimaal van weidegang wilt profiteren, moet er zo veel mogelijk vers gras in de koe en daarvoor moet de voergang in de stal wel eens leeg zijn. Het is overigens ook helemaal niet erg als een koe geen 24 uur per dag voer voor zich heeft. Fysiologisch gezien is een koe een bufferdier en in kleine onderzoeksopzet blijkt een koe prima een nacht zonder eten te kunnen. Als een koe met trek naar buiten gaat, neemt het rendement van weiden toe. Dat kun je een koe ook echt leren, te be-

**'Mijn grote droom
is een Farmwalk met
koningin Maxima op
Boer zoekt vrouw-laarzen'**

ginnen bij het jongvee. Het laatste stukje luxeconsumptie van een koe kost voerefficiëntie.'

Hoe komt het dat weiden als moeilijk wordt ervaren?

'Het probleem dat vaak wordt genoemd rond grasgroei en beweiden, is dat het ontspoorde. Inzicht in grasgroei is dan ook cruciaal voor het slagen van beweiden en dus moet je wekelijks in het land zijn om signalen op te vangen.'

'Daarnaast moet je bewust een systeem van beweiden kiezen dat bij je bedrijf past en daaraan vasthouden. Te veel boeren doen zomaar wat of schakelen gedurende het seizoen constant over. Maar gras en koeien moet je trainen met regelmaat. En wanneer je twee of drie jaar actief investeert in weiden, zul je zien dat het makkelijker wordt. Weiden is geen kunst, maar vakmanschap.'

WeideVakmail ontvangen?

Wilt u ook wekelijks actuele informatie over weidegang en een weidetip van De Weideman ontvangen? Meld u dan aan voor de WeideVakmail via:
www.stichtingweidegang.nl.

Kunnen niet-weiders ook iets van u leren?

'Zeker, goed graslandmanagement is altijd belangrijk of je de koeien nu weidt of opstalt. Het is bepalend voor de economische resultaten en iedereen moet nu de KringloopWijzer invullen. De KringloopWijzer vormt een beoordeling voor je graslandmanagement. Daarom wens ik ook meer handvatten van hoe je met gras beter kunt scoren. Er is in grasgroei potentie gewoon nog heel veel ruimte.'

Terugkijkend op de afgelopen drie jaar, waar is De Weideman dan het meest trots op?

'Weiden staat weer op de agenda. Daarnaast gebruikt de hele sector inmiddels dezelfde termen en dezelfde kennis. Er is een systeem met studiegroepen en Farmwalks ontstaan. Je ziet in de praktijk dat het helpt dat we de uitdagingen van weidegang met elkaar oppakken. Denk aan het project robot en weidegang. Je helpt elkaar en deelt samen in het succes. Maar we zijn er nog niet. Sensoren en drones die ons helpen grasdata te verzamelen en een breed geïntegreerd kengetal van hoeveel vers gras wordt omgezet in melk, zijn mooie nieuwe doelen.'

Waar komen we u in de toekomst nog tegen?

'Mijn grote droom is om een Farmwalk te doen met koningin Maxima op Boer zoekt vrouw-laarzen. Ja, ook De Weideman heeft ambities en het komend jaar ga ik hier actie op ondernemen. Ik ga ervan uit dat het een keer lukt en het doel is om de koningin kennis te laten maken met onze nieuwe nationale trots: gras. Als het koningshuis op staatsbezoek is, komt er altijd een foto met koeien langs, maar nooit een foto rondom gras. En dat terwijl we met onze kennis over bijvoorbeeld robot en weidegang exportwaardige kennis hebben. Daar moet wat in veranderen.'

'Daarnaast blijf ik natuurlijk mijn wekelijkse WeideVakmail schrijven zolang als ik het nodig acht. Dit jaar in ieder geval nog, maar ik ben niet onmisbaar. Op termijn zal ik ook ongevraagd weer van het toneel verdwijnen.'